

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 นี้ ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ รูปแบบการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสหสัมพันธ์ (correlational study) ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ในเรื่อง สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และประวัติการศึกษาต่างๆ ความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมการเรียน และความพึงพอใจเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน ข้อมูลทั้งหมดเป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังเกี่ยวกับการเรียนการสอนขณะศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของปีการศึกษา 2545 โดยให้นักศึกษาเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.2 ขอบเขตการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ทั้งหลักสูตร 5 ปี และหลักสูตร 6 ปี จำนวน 140 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 37 คน และเพศหญิง จำนวน 103 คน ระหว่างวันที่ 9-13 มิถุนายน 2546

3.3 สถานที่ทำการวิจัย

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.4 เครื่องมือการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะทั่วไป เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม ประวัติการศึกษา และเพศ ของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 แบบสอบถามชุดนี้ถูกสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย 16 ข้อคำถาม แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก ตัวแปรที่ใช้ศึกษาได้แก่

- ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา (GPA)
- คะแนนสอบเข้าศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์
- ภูมิลำเนาของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา
- ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา
- ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา
- อาชีพของ บิดา-มารดา
- รายได้ครอบครัว
- สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- การศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการมีทัศนคติต่อวิชาชีพเภสัชกรรม และความรู้สึภภาคภูมิใจในสถาบัน เครื่องมือชุดนี้ถูกพัฒนาดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความรู้สึภภาคภูมิใจในสถาบัน โดย พิเนต (2537) ซึ่งใช้วัดความรู้สึกของนักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ต่อโรงเรียนนายเรืออากาศ เครื่องมือชุดนี้ประกอบด้วย 3 ข้อคำถาม แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน ของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 แบบสอบถามชุดนี้ถูกสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย 10 ข้อคำถาม แต่ละข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่พึงพอใจเลยจนถึงพึงพอใจมากที่สุด เป็นคำถามเกี่ยวกับการกระตุ้นและสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ กลุ่มเพื่อนให้มีความสนใจด้านการเรียน 3 ข้อคำถาม ความสัมพันธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อนกับนักศึกษา 3 ข้อคำถาม ความเอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาด้านการเรียนของอาจารย์ที่ปรึกษา และรุ่นพี่ 2 ข้อคำถาม ความเป็นกันเองของอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ข้อคำถาม และระบบรุ่นพี่ รุ่นน้อง 1 ข้อคำถาม แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 46 คน มีค่าความเที่ยง แอลฟาของครอนบาช เท่ากับ 0.79

ชุดที่ 4 แบบสอบถามชุดนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เครื่องมือชุดนี้ถูกพัฒนาดัดแปลงมาจากแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมกรรมการเรียน โดย พิเนต (2537) ซึ่งใช้วัดพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2536 เครื่องมือชุดนี้ประกอบด้วย 7 ข้อคำถาม แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในด้านระบบการเรียนการสอน ของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 เครื่องมือชุดนี้ถูกพัฒนาดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนการสอน โดย พินิต (2537) ซึ่งใช้วัดความพึงพอใจในการเรียนการสอนของนักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ต่อระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนนายเรืออากาศ เครื่องมือชุดนี้ประกอบด้วย 13 ข้อคำถาม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียน ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชา ความรู้ของอาจารย์ ความสามารถในการสอนของอาจารย์ ความกระตือรือร้นในการสอนของอาจารย์ บุคลิกภาพของอาจารย์เหมาะสมที่จะเป็นอาจารย์ การให้คำแนะนำเอาใจใส่ของอาจารย์ เอกสาร/ตำราที่ใช้ประกอบการสอน ความทันสมัยของตำรา สื่อการเรียนการสอน ปริมาณหนังสือประกอบการเรียน สภาพห้องเรียน และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ในห้องเรียน แต่ละข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ไม่พึงพอใจเลยจนถึงพึงพอใจมากที่สุด แบ่งกลุ่มวิชาที่นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จะต้องศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่มวิชาหลัก คือ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษา ประกอบด้วยวิชา การใช้ห้องสมุด, พฤติกรรมศาสตร์, รัฐศาสตร์, พลศึกษา, ภาษาอังกฤษ 1 และ 2 และวิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อื่นๆ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และพื้นฐานวิชาชีพ ประกอบด้วยวิชา คอมพิวเตอร์, เคมี, ฟิสิกส์, ชีววิทยา, และคณิตศาสตร์ และ กลุ่มวิชาชีพ ประกอบด้วยวิชา นิเทศศาสตร์และเภสัชสาธารณสุข แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้ปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 46 คน มีค่าความเที่ยง แอลฟาของครอนบาช เท่ากับ 0.83, 0.84 และ 0.84 ตามลำดับ

แบบสอบถามชุดที่ 3 และ ชุดที่ 4 ตอนที่ 2 แต่ละข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 คะแนน	เป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	เป็นระดับความพึงพอใจมาก
3 คะแนน	เป็นระดับความพึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	เป็นระดับความพึงพอใจน้อย
1 คะแนน	เป็นระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดหรือไม่พึงพอใจเลย

จากน้ำหนักคะแนนดังกล่าว จะนำมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Best., 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21-5.00	แปลความหมายว่า	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41-4.20	แปลความหมายว่า	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61-3.40	แปลความหมายว่า	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81-2.60	แปลความหมายว่า	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.80	แปลความหมายว่า	พึงพอใจน้อยที่สุดหรือไม่พึงพอใจเลย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำหนังสือปะหน้าลงนามโดยผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ทั้งหลักสูตร 5 ปี และหลักสูตร 6 ปี จำนวน 140 คน โดยใส่ในซองสีน้ำตาล ขนาด A4 ปิดผนึกอย่างมิดชิด ระบุรหัสนักศึกษาแต่ละคนที่มุมของด้านบนขวา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประธานชั้นปีที่ 1 เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์การทำวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอรับแบบสอบถามคืนจากประธานชั้นปีที่ 1 ภายใน 5 วัน หลังมอบแบบสอบถามให้ โดยได้มอบแบบสอบถามให้ประธานชั้นปีที่ 1 ในวันที่ 9 มิถุนายน 2546 และขอรับคืนในวันที่ 13 มิถุนายน 2546 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10 โดยได้มีการแบ่งวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม และประวัติการศึกษา ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ที่สนใจต่อวิชาชีพเภสัชกรรม ความรู้สึกภาคภูมิใจในสถาบัน ความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อนในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ความพึงพอใจในด้านการเรียนการสอน และพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ในส่วนนี้จะใช้สถิติร้อยละ (%) โดยการสร้างตารางแสดงการแจกแจงความถี่ สำหรับตัวแปรที่มีมาตราวัดแบบนามบัญญัติ (nominal scale) ทั้งตัวแปรที่มีลักษณะเป็น dichotomous variable และ polytomous variable และตัวแปรที่มีมาตราวัดแบบเรียงอันดับ (ordinal scale) สำหรับตัวแปรที่มีมาตราวัดแบบอันตรภาค (interval scale) หรือแบบอัตราส่วน (ratio scale) ใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) กับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเพศ ประวัติการศึกษา พฤติกรรมการเรียนที่สนใจต่อวิชาชีพเภสัชกรรม ความภาคภูมิใจในสถาบัน ความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่นพี่ และกลุ่มเพื่อน และความพึงพอใจในด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จะใช้สถิติในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เพื่อดูค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสม) ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 และสำหรับตัวแปรอิสระตัวใดที่มีมาตราวัดเป็นกลุ่ม (nominal scales) จะปรับทำเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จะใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis : standard method)